

Zonder eenige pretentie, als leek schreef ik deze dingen op. Ze hebben mij leeren genieten, verstaan, wat ik vroeger niet genoot, niet verstand. Misschien kunnen ze ook een ander helpen.

LAICUS.

Opbloei.

Uit den kring van „Het Christelijk Letterkundig Verbond" kreeg ik een schrijven, waarin mij wordt bericht, dat de voorstelling, die ik in „De Reformatie" (Nov. 20), en later in het boek „Moderne Letterkunde en Christelijke Opvoeding", van den toestand van dit Verbond heb gegeven, thans niet meer overeenstemt met de feiten.

De schrijver erkent, dat toentertijd het Verbond inderdaad op sterven na dood was, wegens den geest van conservatisme, die den opbloei van nieuw leven onderdrukte, zoodat er zelfs plannen voor een eervolle begraving bestonden, maar hij deelt mee, dat sinds dien tijd het Verbond weer is opgeleefd en een nieuwen koers is uitgegaan.

Wij nemen gaarne aete van deze mededeeling en vinden het billijk, dat onze lezers van deze verbetering ook kennis dragen.

Over de geschiedenis van de splitsing zelf oordeelen wij niet, alleen willen we de wenschelijkheid uitspreken, dat men blijve aansturen op vereeniging van de twee groepen. Het Verbond en de Kring van Jongeren moeten trachten elkaar te vinden.

Voor twee letterkundige organisaties met ieder een tijdschrift, is er geen plaats, en bovendien: We hebben elkaar nodig.

B. W.

UIT DE BUITENLANDSCHE KERKEN.

In een vorig artikel schreef ik: het Germaansche volk en vooral de Franschen schijnen al bijzonder weinig aangelegd te zijn voor dergelijke opwekkingen. Ik ben blij, dat ik mij niet sterker heb uitgedrukt! Wat toch is het geval? In deze zoo sterk bewogen tijden hooren wij ook van ontwakning in Duitschland en zelfs in Frankrijk. De verschijnselen die met zulke godsdienstige bewegingen gepaard gaan mogen in hoofdzaak veel met elkander gemeen hebben, ze worden toch weer in ieder land gekenmerkt door verschillen, die in verband staan met wat in het bijzonder eigen is aan de onderscheiden rassen en volkeren. Wij voelen ons in dat opzicht weer meer verwant aan den Franschen en Duitschen geest; laat mij het zoo mogen uitdrukken: dat vreemde, dat buitengewone, waarmee de revivals in Wales gepaard gingen, bevalt ons minder. Wat echter ons dankbaar stemt is, dat ook uit Frankrijk berichten komen van opwekkingen. De onder ons bekende benaming Réveil is dan ook van Franschen oorsprong.

Daar is iets, dat mij al van over lang pijn heeft gedaan, en dat is: dat die heerlijke Fransche kerken, die eens de schoonste waren en zooveel helden des geloofs hebben geteld, zooveel mannen van de grootste talenten; de kerken van Calvin, Beza, de Coligny; wien het eelste bloed is afgetapt, dat daarna geperst is in de aderen van bijna alle andere gereformeerde kerkengroepen, dat die Fransche kerken sinds dien gruwelijken tijd tot op den dag van heden kerken zijn „in de woestijn"; ja ook kerken haast vergeten en wel het meest vergeten van ons.

Misschien lijkt het menigeen een niet-gelukkige greep, dat ik na van Duitschland en Engeland-Schotland geschreven te hebben nu ga schrijven van de Gereformeerden in Frankrijk, en dat in den tijd, dat Frankrijk's staatslieden door hun geweldige drijven de wereld van ontzetting doen beven en de volkeren den adem van spanning doen inhouden. Daartegen wil ik opmerken, dat men niet heel een volk aansprakelijk mag stellen voor de daden zijner regeering. En wat heeft het handjevol Gereformeerden in Frankrijk voor invloed op en deel aan het bedoeld bedrijf? Geen volksdeel in het schoone doch ongelukkige Frankrijk, dat zoozeer gedrukt wordt door de oeconomische gevolgen van den oorlog dan het kleine en zwakke groepje Gereformeerden en dan weer het klein getal daarvan, dat de Vrije kerk uitmaakt.

Ja ook Frankrijk heeft zijn Vrije kerk!

De kerk van de Monod's, van graaf de Gasparin, van Grandpierre en anderen.

Eens kenden wij die mannen veel beter dan thans!

Eens werden ook „onze menschen" gesticht door de lezing van Monod's preeken!

Wie kent niet het afscheid van Adolphe Monod aan zijn vrienden!

De vrije gereformeerde kerk van Frankrijk is in 1849 uit dezelfde motieven geboren als bij ons de actie van '34.

Het ging daarbij vóór alle andere dingen om de bewaring, de handhaving van de leer der vaders!

De treffende overeenkomst met onze eigene geschiedenis kan u ontroeren als gij de brieven leest door de Gasparin geschreven, en de preek, waarmee Frédéric Monod de Synode in het Oratoire te Parijs in genoemden tijd „opende". Nu dan, uit het midden dier kleine kerkgroep (zij telt slechts ruim veertig gemeenten) lazen wij van „opwekkingen".

In de vergadering dezer kerken wordt zoo vaak zij in Synode samenkomen een rapport uitgebracht over den toestand in de verschillende gemeenten. Uit het rapport op de laatste Synode te Lyon gehouden, bleek mij, dat in meer dan een gemeente onder de catechisanten zich eene geestelijke ontwakning openbaarde, die veel schijnt te beloven.

Hoe wonder, dat zich dit verschijnsel ook hier wederom vooral openbaart onder het jonger geslacht!

Deze beweging begon in Viane (Tarn) en sloeg over op Vabre (Tarn), Espérausses (Tarn) en St-Amans (Tarn). Het verslag van deze laatste kerk deelt mede, dat de gemeente tot voor korten tijd wel scheen ingeslapen, maar dat nu door Gods goede hand ontwakning is gekomen door het uitgebroken Réveil onder de jongeren.

Deze kleine groep heeft helaas gemeend de belijdenis (39 art.) van la Rochelle, waarvan onze Geloofsbelijdenis (37 art.) zoozeer gelijk is, te moeten laten varen als uitdrukking van haar geloof en als band der saamhoorigheid en heeft daarvoor een korte „verklaring van haar geloof" gesteld, welke geacht wordt nader te staan bij onzen tijd. Deze verklaring doet wel belijdenis van de „centrale dogmata" der Gereformeerde Kerk van Frankrijk, echter wij kunnen dit niet dan een groot verlies achten! Een kerk, die haar oude symbolen verouderd acht, dreigt den gang te gaan van een „snellen afloop der wateren".

De „vereening nu van de vrije evangelische kerken van Frankrijk", want deze is haar tegenwoordige naam, drijft naar haar beginsel een betrekkelijk omvangrijken arbeid der Evangelisatie.

Het voornemen bestaat om in deze maand De A. de Senger van Montbéliard (Doubs) naar ons land te zenden, om een collectie te houden ten behoeve van dit evangelisatiewerk.

Het gerucht is ook die kerken ter oore gekomen hoeveel onze christen-menschen doen voor het werk der Gereformeerde Kerken in onderscheiden landen van Europa; en bijna wel groot aandeel juist „onze menschen" daarin hebben. Was het resultaat voor De de Senger bij een vorige reize, waarbij hij eerder andere milieus bezocht dan de onze, niet groot; men schijnt hem thans op onze Kerken gewezen te hebben. Zoo luidt het bericht!

Ik meen dat ook ten opzichte van de groep dezer Kerken, die nog in de woestijn wonen, geldt: verderfze niet, want er is een zegen in. In de woestijn kunnen zulke balsemrijke struiken groeien!

G. KEIZER.

PERS-SCHOUW.

De dominé en de cultuur.

Prof. R. Casimir heeft een reis gemaakt naar Zuid-Afrika.

Ziehier een oordeel over den Afrikaanschen predikant en zijn verhouding tot het leven (ontleend aan Het Handelsblad).

Niet in alles een voorbeeld, maar toch: Een lesje misschien!

Het Afrikaansche volk is zeer godsdienstig. Er zijn, naast eenige kleinere religieuze gemeenschappen, twee kerkgenootschappen, waarvan de Nederdutch Gereformeerde Kerk de voornaamste, de (enkel) Gereformeerde Kerk de geringste in getal is. In de laatste vindt men de strengere Calvinisten. De verdraagsaamheid is intusschen groot op godsdienstig gebied, men doet er niet aan ketterijacht. De liturgie in de Nederdutch Gereformeerde Kerk is orthodox, gelijk bij ons, de tien geboden worden gelezen, de Nederlandsche psalmen en gezangen worden gezongen. Alleen klinkt het kerkgezag mobiel, omdat het niet in enkel heele noten geschreven is, maar in sneller tempo, „met heele en halve noten". Ook bezielender klinkt het. En telkens nieuwe psalmen en gezangen worden te zingen gegeven, niet steeds dezelfde. Een koor leidt den kerkzang, waardoor het ook gemakkelijker voor den predikant is, om passende, schoon vaak niet bekende, wijzen op te geven.

De kerk heeft een grooten invloed op het volk en in de maatschappij. Zij is bij uitstek nationaal. Zonder kerk en bijbel zouden boer en natie allang verloren zijn gegaan. Men gevoelt de kerk als de nationale band, die allen samenhoudt. En daarom gaat iedereen ook trouw ter kerke. De predikanten, die veel beter bezoldigd worden dan de onze, zijn ook heel anders dan de onze. Zij werken in hun eigen tuin, besturen zelf hun auto. „Hebt u dat wel eens een Hollandschen dominé zien doen?" vroeg prof. Casimir. De Afrikaansche dominé zit achter het geheele cultuurleven. Hij treedt veel meer op in het openbare leven, helpt bij ziekenzorg, de oprichting en den bouw van de scholen, en van de logieshuizen voor de studenten. De Afrikaansche scholen worden bestuurd door den Schoolraad (naar den Engelschen School Board). Ge kunt er den dominé altijd als lid in vinden. Misschien is het typeerend voor het optreden en de bemoeiingen van de kerk in het ethisch-maatschappelijk leven, dat aan elk kerkgebouw altijd een kerkzaal gebouwd is, waarvan druk gebruik wordt gemaakt. De meeste zijner lezingen heeft prof. Casimir in die kerkzalen gehouden. Zoo grijpt de kerk in het dagelijksch leven van de natie en houdt jongeren en ouderen bijeen.

**

Mooie cijfers.

Tot bemoediging van de kerken, die vreezen, dat ze hun hoogste spankracht van offervaardigheid reeds bereikt hebben, geven we (uit „de Leidsche Kerkbode") het volgend statistiekje.

Offervaarigheid.

Als een blijk van groote offervaarigheid diene het overzicht van de totaal-inkomsten, (behalve voor allerlei vereenigingen) van de Geref. Kerk van Delft:

Kerk en buitengewone coll.	f 95216,75½
Diaconie	f 19507,52½
Zending	f 2116,60
Evangelisatie	f 3707,42½

Totaal f 120578,30½

Zelfs wanneer men hiervan aftrekt het bedrag van ruim 56 duizend gulden, dat bijeengebracht is voor 't bouwen van een nieuwe Kerk, getuigt het overblijvend cijfer van ruim 64 duizend, voor Kerk en Diaconie enz. nog van groote offervaarigheid.

De Kerk heeft een zielental van 4000 en telt 1010 gezinnen. Gemiddeld dus voor de gewone inkomsten f16 en voor het totaal f30 per lid of bijna f64 en f120 per gezin.

En dat in deze achteruitgaande tijden, waarin voor zooveel de belastingdruk is verzwaaard en de inkomsten zijn verminderd.

Collecten voor de Kerk worden er niet meer gehouden. Aan vrijwillig toegezegde bijdragen kwam in ruim f33500. En in de deurbussen voor hen, die zich niet willen verbinden f855.

Wel een bewijs hoe veel er bij goede organisatie, als de lasten naar evenredigheid van het vermogen worden gedragen, te bereiken valt.

De draagkracht van alle Kerken is niet even groot. Als de inkomsten van alle Kerken eens gepubliceerd werden, zou stellig blijken dat menige kleine Kerk met 3 à 4 honderd zielen, wat het gemiddelde betreft, niet achterstaat bij Delft, maar ook dat meer dan één groote Kerk verre blijft beneden het gemiddelde van f16 per hoofd.

Er zijn er, die ook voor het onderhoud van den Kerkedienst bijzonder bang zijn, dat hun rechterhand zal weten, wat hun linkerhand doet, en daartoe liever de Kerkcollecten behouden. Het stelsel van vrijwillige vaste bijdragen, vindt echter hoe langer hoe meer toepassing. De resultaten door de Kerk van Delft daarmee verkregen toonen hoe goed het werkt.

K.

Kloetke taal.

De Thomas laat in „De Leidsche Kerkbode" een onbedriegelijk zuiver geluid hooren ten opzichte van de kwestie van het nieuwtestamenteisch Hoed.

Het is een heugelijke tijd.

We vorderen.

Het rijpt.

Ons Kerklied.

De goedwillige lezers zullen zich herinneren kunnen, dat ik ten aanzien van het vraagstuk als cardinale vraag deze stelde: of de Kerk des Heeren al dan niet verplicht is van Godswege, om alle licht des Woords, derhalve ook dat van het Nieuwe Testament, volop toegang te geven tot hoed de kerkedienst, en derhalve ook tot het Kerkgezag.

Maar ik hoor hier een bedenking geopperd.

Ik hoor zeggen: „Ja, als we 'er maar over eens zijn, dat de beantwoording van deze vraag over het probleem beslist, toegegeven het zou een heele toer zijn, om uit het Woord te bewijzen, dat de Kerk daartoe niet verplicht is, of sterker nog, om te bewijzen, dat de Kerk gehouden is, om op een of meer punten den toegang tot den Kerkedienst te sluiten, of te versperren voor het licht der Goddelijke openbaring, maar ziet U, waarde dominé, dat woordje „verplicht" in uw vraag mij dwars, en gij weet toch ook wel, dat 'nóg niet per se plichtsverzaking is, als we om goede redenen iets goeds achterwege laten; een zekere zaak, b.v. de uitbreiding onzer gezangen, kan zeer goed zijn, geoorloofd, maar geoorloofde, goede dingen mogen we of moeten wij nalaten indien zij niet stichten."

Zie zoo, nu zijn we er. Of niet? Ik denk van niet. Toegegeven, dat er dingen zijn, middelmatige dingen, dingen b.v. die de goede orde betreffen, dingen, die puur praktisch van aard zijn, en met geen beginsel verband houden, b.v. het dragen door den predikant van een toga (ik zeg niet „ambtsgewaad", want dan beslist het principe) zoo moet ontkend worden, dat tot die dingen ook zou behooren: het toelaten van al het licht des Woords tot heel den Kerkedienst.

Het gaat hier niet aan, om te zeggen: „Volop van Jezus' kribbe en kruis, volop van Jezus' verrijzenis en hemelvaart, volop van Jezus' hemelglorie en wederkomst zingen, dat mag wel in Jezus' Kerk, maar men mag 't ook laten. En het is beter om 't te laten, want het zou niet stichten, want er zouden velen zich ergeren." Alsof velen zich niet zouden ergeren, indien de deur voor de uitbreiding der gezangen dicht bleef. En alsof het volop en voluit van Jezus zingen iets zou wezen, wat wel mag, en wat ook niet mag, en niet moet, en verboden moet worden.

Of er een tekst is, die de door ons bedoelde en beweerdte zangplicht voorschrijft, waarin het staat zwart op wit, dat we des Heeren huis van Nieuw-Testamenteische vreugde moeten laten druischen? Natuurlijk niet, want dan viel hier niets te betwisten. We zijn hier even arm, of beter gezegd: even rijk als ten aanzien van het recht en de plicht van de kinderdoop en van de Sabbat op Zondag en gooveel meer. En we bevinden ons dus in treffelijk gezelschap.

Daar
T. Heil
te wijze
een te
als alleen
particulie
Maar C
Hij heeft
die wij s
dat wij m
en zaas
het verli
ant niem
Ik laan
en Col. 2
niet te
onder
lijke be
niet de
dikel op
Een de
over ge
strekke n
Ik laat
vraag, o
of veroo
Want
ten, dat
roeping
belijden
hebben
ons, dat
„Onze V
kwamnd
al Zijn
segt, da
voor de
worde
Woord
nen zal
allen tij
der, in
Christ
overhede
kend ge
heid G
Om m
vraag, o
gehoorza
God van
tot het
Kont zo
des Hee
nam de
die in d
Woord,
Indien
name in
handen
rekening
schen de
hij zich
waar is,
der sch
in woer
tegevol
en wij
de bree
van het
wij, dat
dijgt zij
in Jezus
heerlijk
„Nieuwe
is ontp
leend, d
ten, en
die der
aangaat
biedt m
Daarom
L.
Niet zond
delblad" o
jwistishe
sische hije
Maar he
weten....
„De booz
De co
in Moske
De Ke
kerkelijk
eest sin
de feest
Kersthoe
ten ston
door het
en met
Russisch
mankeer
de verke
verboden
men ook
rustig in
doorzicht
In de
uit de a
genoglij
Neurenb
schema
bieden
Allerheil
ben ik
samenko
sen waer
als vroe

in cijfers die vroezen, offervaardig uit, de Leid-
ekje.

ardigheid, digheid diens (behalve voor of Kerk van

f 95216,751/2
f 19507,521/2
f 2146,60
f 3707,421/2

f 120578,301/2

et bedrag van oracht is voor uigt het over- l, voor Kerk ervaardigheid, 4000 en tell de gewone per lid of

lijden, waarin verzwaard en

er niet meer jngen kwam en voor hen, 5, te organisatie, het vermogen

iet even groot, eens gepubli- nemige kleine et gemiddelde ook dat meer eden het ge-

houd van den hun rochter- doet, en daar- u. Het stelsel l echter hoe sultaten door n toonen hoe

K.
oeke taal, rkhode" een opzichte van h lied.

Kerklied, minneren kun- vraagstuk als kerk des He- iodswege, om dat van het even tot het Kerk

opperd, t maar over n deze vraag t het zou een bewijzen, dat f sterker nog, is, om op een n Kerkdienst het licht der, waarde de w vraag n el, dat "nog we om goede

een zekere gen, kan zeer le, goede din- en indien zij

Ik denk van middelmatige rde betreffen, zijn, en met, het dragen (ik zeg niet principe) zo- ngen ook zou t het licht rkdienst, ggen: „Volop in Jezus' ver- s' hemelglorie vel in Jezus' n. En het is niet stichtend, „Alsof velen deur voor de is zou waken, en niet moet,

ons bedoeld, waarin het ren huis van n laten drui- el hier niets, um, of beter van het recht an de Sabbat we bevinden

Daar is geen tekst, die rechtstreeks het vrije N. T. lied voorschrijft, en er is al evenmin een aan te wijzen, die het direct verbiedt, en even weinig aan te vinden, die als zoodanig den psalmbundel als alleen wettig en geldig oplegt aan de geloovigen: particulier en kerkelijk.

Maar God heeft ons meer dan teksten geschonken, Hij heeft ons Zijn Woord gegeven, meer dan teksten, die wij slechts lezen en herhalen moogen, Zijn Woord dat wij moeten bedenken, Zijn Woord, hetwelk is als een zaad dat ontkiemt onder de koestering van het verlichte verstand, en een prunk van bloemen laat zien, die wij misschien niet hebben vermoed.

Ik laat dan Hand. 16:25, en 1 Cor. 14:26, en Col. 3:16, 17 en Ef. 5:20 daar, d.w.z. ik tracht niet te debatteeren over de vraag, wat we daar onder „psalm", onder „lofzang", onder „geestelijke liederen" te verstaan hebben, en of Paulus niet de Kerkelijke bijeenkomst, maar het conventikel op het oog had.

Een debat, door Schriftuitleggers van naam hier over gevoerd, kan zeer heilzaam zijn. Maar volstrekt noodig is 't voor de hangende kwestie niet, ik laat dus die Schriftuitleggers daar, n.l. de vraag, of ze het vrije N. T. Kerklied verplichten of veroorloven.

Want het is buiten kijf mit het Woord des Heeren, dat de geloovigen ook als gemeente Gods de roeping hebben, om den Naam des Heeren te belijden overal waar zij daartoe de gelegenheid hebben. Het derde gebod des Heeren eischt van ons, dat we Zijn Naam zullen prijzen. In het „Onze Vader" smeekt de gemeente, dat zij bekwaamd worde tot een roemen van den Heere in al Zijn werken. Jezus Christus heeft ons gezegd, dat we ons licht zouden laten schijnen voor de menschen, opdat de Vader verheerlijkt worde. De Apostel van Jezus wil, dat het Woord van Christus rijkelyk in ons wonen zal, in alle wijsheid, dat we danken zullen allen tijd over alle dingen God en den Vader, in den naam van Onzen Heere Jezus Christus dat door de gemeente aan de overheden en de machten in den hemel zal bekend gemaakt worden de veelvuldige wijsheid Gods.

Om ons nu hiertoe te bepalen, stellen wij de vraag, of de gemeente des Heeren den Woorden gehoorzaam is, wanneer zij bij het offeren aan God van „de varren der lippen" zich beperkt tot het gebruik van de psalmen in de kerkdienst. Komt zoodoornig waarlijk het prijzen van den naam des Heeren tot zijn recht, wanneer wij onder dien naam ook verstaan al de openbaring der genade, die in de nieuwe bedeeeling ons toekwam uit het Woord, en uit het Woord in ons Geref. belijdenis?

Indien iemand oordeelt, dat in het O.T., met name in de psalmen al de genadeopenbaring voorhanden ligt, en dat de kerk in haar dienst geen rekening behoeft te houden met 't onderscheid tusschen de belofte en de vervulling, dan vergenoegte hij zich met de psalmhondel, maar indien het waar is, dat de psalmen dagteekenen uit den tijd der schaduwen, toen de openbaring van Gods genade in woord en in feit nog niet vol was, en dien- tengevolge de kerk als een kind dacht en sprak, en wij nu, mannen geworden, baden kunnen in de breede stroom van het woord en de daad van het volbrachte verlossingswerk, dan meenen wij, dat wij 't aan den naam des Heeren verschuldigd zijn, om Zijn denken, die klaarlijk schijnen in Jezus' verzoenend bloed, en in zijne hemelsche heerlijkheid op aarde, te roemen met de taal van 't nieuwe leven, dat bij Jezus' kribbe en kruis is ontsprongen, een taal, die, aan de Schrift ontleend, de kerk spreekt in haar belijdenisgeschriften, en vordert in de bediening des Woords en in die der gebeden, maar, wat ons kerkelijk leven aangaat, voor het Kerklied wel niet geheel verbiedt, maar toch niet royaal voorschrijft.

Daarom voelen velen zich niet weinig bezwaard.

L. Th.

•••

Teekenen des tijds.

Niet zonder aarzeling nemen wij uit het „Handelsblad" over een ontzettend relaas over de Bolsjewistische goddeloosheid (waartoe, helaas, het Russische bijgeloof ook aanleiding geeft).

Maar het is goed, dat wij ook dit ergerlijke weten,

„De booze dag!"

De onttroning der goden.

De correspondent van de „Kölnische Zeitung" in Moskou schreef den 8en Januari aan zijn blad: De Kerstdagen in Rusland vielen, volgens den kerkelijken kalender, van 6 tot 8 Januari. Voor het eerst sinds het jaar 1917 was een zekere drukte vóór de feestdagen te merken. Hier en daar werden Kerstboomen verkocht. In verschillende nistalksten stonden dennenboomjes, opgemaakt met bonie, door het lange liggen ietwat verschromten vlaggetjes, en met zilveren ketinkjes. De vroeger aan iederen Russischen kerstboom onmisbare engeljes van was stampeerden thans geheel op het appel: niet alleen de verkoop, maar zelfs het gebruik ervan was verboden als „kerkelijke contra-revolutie". Zoo liet men ook in particuliere huizen die engeljes maar rustig in de kast liggen, want men weet niet, hoe doorzichtig deuren en muren zijn!

In de kleine halfdonkere kerkjes en kapelletjes uit de middelleeuwen, die het oude Moskou zoo'n genoeijlijk aanzien geven, dat men aan een Russisch Neurenberg denkt, kwamen alle avonden groote menschenmassa's samen, om lange waskaarsen aan te bieden en te ontsteken vóór de wanden van het Allerheiligste, die in goudglans schitterden. Dikwijls ben ik op mijn avondwandelingen in deze naieve samenkomsten binnengelopen, en zag dat de Russen weer met hetzelfde vuur hun gebeden afstootten als vroeger jaren, toen nog heele scharen voor

de kleine kapel der Iberische Moeder Gods het playseel kusten.

Die kapel is gesloten. In den muur, ter plaatse waar eens de afbeelding van den Opgestane hing, is het opschrift aangebracht: Godsdienst is opium voor het volk! Onder deze leuze wilde de communistische Russische jeugd de Kerstmis ontvangen en ontwijden.

Gedurende eenige dagen vóór den 6en Januari werden in jeugdverenigingen, op fabrieken en in sportsamenkomsten voordrachten en theatervoorstellingen gegeven. Nadat liedjes waren gezongen werd het stuk ten toneele gebracht: „De onbevleete ontvangenis" of „De nacht der geboorte". Jozef wordt daarin voorgesteld als de impotente echtgenoot, die door zijn jonge vrouw met een doorbrekende jood bedrogen wordt. Het hieruit geboren kind is een zwakke van geest, die eerst als communist de algemeene menschenliefe predikt, daarna als monarchist zich zelf voor den koning der Joden houdt, en ten slotte wegens die contra-revolutionaire beweging wordt terecht gesteld.

In den ochtend van den 6en Januari verscheen een propaganda-geschrift: „De Goddelooze". Het was goed geïllustreerd, in vierkleurendruk, en vergeleken met den prijs, dien men voor couranten en tijdschriften moet betalen, opmerkelijk goedkoop. De voorrede, door Bucharin opgesteld, bevatte o.m. de volgende zinsneden:

„Het Russische proletariaat heeft den Tsar de kroon afgeslagen. En niet alleen de kroon, maar ook het hoofd. De Duitschers hebben Wilhelm de kroon afgenomen — het hoofd heeft hij helaas behouden. Ook zijn snorbeard. Op aarde — men behoeft er niet meer aan te twijfelen — is de kroon een gevaarlijke hoofdiversiering. Helaas is het in den hemel nog anders. Evenals de internationale imperialisten zijn ook de internationale goden nog zeer sterk. Trotsch bewegen zij zich in hun gouden gewaden voort, en dragen, alsof er niets gebeurd ware, gouden kronen. Nog altijd houden zij van edelgeseenten, en verlangen belasting en giften. Bouwt men kerken en altaren, want zij mogen niet in kelders wonen, ontsteekt hun kaarsen en kleedt hen in brocaat, want andere gewaden dragen zij niet. Kust hun handen en voeten, zooals een slaaf dat doet, maar een vrij burger niet!

„Partijgenooten! Zullen wij niet eindelijk daar een stokje voor steken? Hebben wij deze parasieten niet lang genoeg geduld? Het moet uit zijn. De tijd is nu gekomen, dat wij de kronen des hemels naar beneden zullen halen, en den hemel onze rekening zullen presenteren. En aldus luiden onze eischen: afschaffing der tsaristische alleenheerschappij in den hemel, afschaffing van alle heiligen-angen en van alle heiligen-areolen; verdrijving der goden uit de tempels naar de keldergaten (bijzonder boosaardige naar de concentratiekampen). De voornaamste goden behooren, als die schuldig staan aan alle onheil op de wereld, aan de proletarische Revolutie-rechtbank te worden overgegeven.

„Russen, Negeren, Japanners, Joden, Chinezen — op voor den strijd tegen de goden! Een proletarisch eenheidsfront tegen deze weekeraars!"

Wat de correspondent van een der illustraties vertelt is zoo afschuwelijk, dat wij het maar niet vertellen.

Het Carnaval.

Op Kerstavond werd de „verovering des hemels" door den 's middags om 2 uur reeds vertrokken Carnavalsoplocht der communistische jeugd aangekondigd. Op het platteland, waar dergelijke optochten waren georganiseerd, zouden vele priesters de kerken dicht gehouden hebben, om het Kerstfeest niet met deze „propaganda" te laten verwarren. In den Kerstavond hebben wel de zware klokken van de kerk van den Heiligen Verlosser over de stad het Kerstfeest ingeluid — maar de kerk zelve lag in het donker — gesloten.

De Eerste Kerstdag dan zag het schouwspel „de poging, om de goden te ontronen".

Van één uur af stond een dichte menigte op de trottoirs. Militaire muziekkorpsen kondigden al uit de verte de komst van de hemelbestormers aan. Twee robuuste arbeiders te paard dragen tusschen lange stokken een rood plakkaat met deze woorden: 1922 heeft Maria den Christus gebaard, 1923 tegen haar wensch en verlangen de communistische jeugd.

Omstreeks 4000 gecostumeerde deelnemers, te paard en op vrachtautomobielen, trokken de straten door, tot die schemering begon te vallen. De meeste der niet-gecostumeerden waren kinderen. Telkens weer komen in een stoet transparanten voor van de Moeder Gods, met het rood geschilderde gezicht van een veile deerne, listig de lokkende oogen samenknijsende, op een vrachtauto staat een koppel meisjes, met vroegrijp gezicht en voorkomen, als engelen verkleed, en spottiedjes zingend op de wijze van kerkelijke melodien. Ieder van deze engelen had een kavalier naast zich, die haar ten zang en dans, de hand om het middel legt. De Christus wordt voorgesteld als een lange uitgedroogde padagoog, met een lofgnet op den neus. Op groote stokken worden afbeeldingen van Russische en katholieke priesters en evangelische voorgangers gedragen, wier armen als die van hansworsten in beweging worden gebracht.

Den andere groep draagt een zwartgaverde zerk, met een wit geschilderd opschrift: „Het gebeente van den heilige...". Achter de zerk loopt een Capucijnner monnik, in de eene hand een crucifix, in de andere een wieroekvat. De groep die hierop volgt, zingt de Russische doodenmis „ter eeuwige herinnering". De stoet staat even stil. De pseudo-priester neemt die gelegenheid te baat, eene mis te parodeeren met de noodige bekrusningen en zegeningen over het hoofd der menigte. Het „God ontferm U onzer" wordt met een rondedans en juichkreten door de jongelieden uit den optocht begeleid. Vol geestdrift wordt de Capucijnner op de zerk getild, en als hij daarop staat, gaat de

stoet weer verder. Heele troepen soldaten van de politieke politie, (de vroegere Tsjaka) zijn over den stoet verdeeld.

Hoedden, Michel Angelo's God de Vader en andere godenbeelden reden mee in den stoet. De duif des Heiligen Geestes werd nagezet door een grooten kater, die hem de vederen van de staart uitrukte. Zoo miste dit grove atheïsme van de straat alle geest en vernuft. De grootste geesteloosheid was echter wel, dat zeker de helft der jongelieden, die het vonnis over het Christendom velden Aziaten waren. Rij aan rij marcheerden Boerjatten, Kirgizen, Kalmukken en Chinezen achter de caricaturen van Christus en van Maria. Watrom verbroederd men zich met Azië tegen een der culturbases van Europa? Geestloosheid, plompar en — wat men op de gezichten der toeschouwers las — met meer gebrek aan resultaat had men het niet kunnen opzetten.

Nergens steeg er bijvalsbetuiging uit de menigte op. Ter eere van het Russische volk moet dat worden vastgesteld. Op zijn hoogst een bitter lachen.

Oude vrouwen, die wat al te gdw last hadden van de waterlanders, zochten in de kerken hun zielsevenwicht weer terug te krijgen. Doch hoe weinige!

De houding des volks laat heel duidelijk de tweespalt zien, waardoor de Russische ziel wordt vaneengereten. Hoe zij heen en weer gaat tusschen de armoede der gedachten, en aan loer van een kerk, die in haar huidige vorm veroordeeld schijnt af te sterven, — en het atheïstische carnaval. Zomin hier als daar is uitkomst voor de tolbiers. De smakeloosheden van de goddelooze jeugd in een land, welks culturele achterstand Lenin juist drie dagen te voren in een artikel over het analfabetisme had gegeeseld, vormen geen brug „tusschen geistigen und seelischen Neuland", en kan moeilijk ook een band aan Europa genoemd worden.

B. W.

STEMMEN UIT ONZE KERKEN.

Hooggeacht. Redactie!

Zouden wij het volgende in „De Reformatie" ter overweging mogen geven?

Meer en meer wordt het in de Geref. Kerken gewoonte de finantiën, noodig tot instandhouding van den kerkedienst te verkrijgen door vrijwillige vaste bijdragen.

Om de gemeentelieden eenige aanwijzing te geven hoe hoog die bijdragen zouden moeten zijn, wordt het ook meer en meer gebruik hen te adviseeren daarvoor een zeker percentage van het inkomen te bestemmen. Men heeft aan de hand van statistische gegevens omtrent de inkomens berekend, dat 2 pct. van die inkomens voldoende zou zijn. En zoo wordt dan door den Kerkeeraad of de Commissie van Beheer bij de gemeentelieden aangedrongen dat percentage bij te dragen.

Nu is bij ons de vraag gestaan: Houdt een dergelijke percentage wel genoeg rekening met de draagkracht der leden? Het is toch een feit, dat die draagkracht ook bij gelijke inkomsten zeer verschillend is. Of men b.v. minderjarige kinderen heeft of niet maakt reeds een groot verschil. Bij het vragen van een gelijk percentage van het geheele inkomen is geen rekening gehouden met de kosten voor levensonderhoud, met het aantal minderjarige kinderen en met de grotere draagkracht der meerbestedenden, zooals de Overheid o.i. terecht wel doet, als zij van ons schatting vraagt. Wij weten wel: wij hebben geen kerkelijke belasting, maar vragen vrijwillige bijdragen; maar het gaat hier over de verdeling. Wanneer wij een percentage noemen, houdt dat een verdeling in. Al is het dan ook adviseerend. Nu is een verdeling naar het inkomen nog geen verdeling naar draagkracht.

Laat ons een voorbeeld noemen en ons daarbij aanstuiten bij de manier waarop de Overheid de lasten verdeelt. Rekenen we voor levensonderhoud f800 en voor ieder minderjarig kind f100. Neem 4 kinderen. Dan krijgt men f800 + 4 x f100 = f1200 afrek.

Verhouding van inkomen:	Verhouding der draagkracht:
f 1500 — f 1200 = f 300.	
„ 2000 — „ 1200 = „ 800.	
„ 3000 — „ 1200 = „ 1800.	

De verhouding wordt dan inplaats van 3:4:6 — 3:8:18. Wat een verschil. Van de hoogere inkomens vraagt de Overheid ook een hooger percentage. B.v. van f2000 5 pct. en van f5000 10 pct. Dan wordt het verschil nog grooter. Wij zouden willen vragen: Is dat gebruikelijke percentage van het geheele inkomen niet zeer conservatief? Komen wij daarmee niet bij onzen tijd ten achter? Drukt dat niet het zwaarste op de zwakke en minderbestede broeders? Openbaart zich hier niet een tekort aan sociaal besef? Wij moeten niet hebben van de kerkelijke belasting, zooals die in de Herv. Kerk wordt gevonden, maar de verdeling is o.i. daar toch beter, want daar wordt veelal een percentage geheven van het belastbaar inkomen.

Wij zouden zeggen: een billijk percentage of geen percentage noemen. Wij gelooven echter, dat dit laatste niet goed zou zijn. Niet bevorderlijk voor de bijdragen en ook niet voor een billijke verdeling daarvan. Zonder eenige aanwijzing of berekening weten we niet hoe veel we moeten bijdragen. Te zeggen: „geef wat ge kunt geven" is een al te rekbaar bepaling. Daar maakt de een dit en de ander dat van. Geven naar gril of inval is niet verstandig. Het geweten op zichzelf is ook niet in staat te zeggen hoeveel wij moeten geven. De consciëntie kan soms zeer dwalen en heeft inlichting noodig. Het is geen automaat waaruit de cijfers en getallen vanzelf te voorschijn komen. Ook is de wetenschap, dat bij alle leden wordt aangedrongen op een bijdrage naar hun draagkracht berekend bevorderlijk voor de gewilligheid daartoe.

Maar hoe een billijk percentage te vinden?

Wij gelooven, dat dit gevonden zou zijn, wanneer we als maatstaf nemen de te betalen belasting voor rijk of gemeente. In die inkomstenbelastingssom zijn al de bovengenoemde verschillen verwerkt.